امین به تو خیانت نمی کند ؛ بلکه این تویی که به خائنی امانت سپرده ای.

خبر فرهنگی

شب شعر بین‌المللی «فجر صادق» در حرم مطهر رضوی

به مناسبت چهل و سومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ششمین شب شعر بین‌المللی انقلاب اسلامی با عنوان «فجر صادق» با حضور شاعرانی از ۲۰کشور جهان همچون لبنان، گرجستان، عمان، پاکستان، هندوستان، آذربایجان، آمریکا، نیجریه، سوریه و... در بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی برگزار شد. سیداحمد حسینی ملقب به شهریار پاکستان نخستین شاعری بود که با یک رباعی در وصف مدافعان حرم و شهید حاج‌قاسم سلیمانی به زبان فارسی «ای مرد سلامی از زبانم برسان/ دیدی که خودم نمی‌توانم، برسان... به محفل رنگ و بوی ایثار و شهادت بخشید.

نعمل الفاطمه بانویی از کشور آمریکا از دیگر شاعران این مراسم بود که خوانش اشعارش به زبان انگلیسی در سالن به نمایش درآمد. یونس یحیی از نیجریه نیز اشعاری را در زمینه توکل به خدا و توسل به امام رضا(ع) خواند. شاعری از کشور عمان هم با شعری در وصف امام جواد(ع)، حال و هوای دیگری به مجلس بخشید. پایان‌بخش این شب شعر، قدردانی از چهار شعر منتخب با اهدای تندیس فجر صادق به شاعران بود.

در حرم

پذیرایی از زائران در شب میلاد ابن‌الرضا (ع)

در شب میلاد حضرت جوادالائمه(ع)، از زائرن و مجاوران آستان ملکوتی حضرت رضا(ع) با بسته‌های متبرک رضوی پذیرایی شد.

معاون خدمات زائرین حرم مطهر رضوی در گفت‌وگو با آستان‌نیوز گفت: همزمان با شب ولادت باسعادت امام جواد(ع) خادمان و خیران بارگاه منور رضوی با رعایت کامل دستورالعمل‌های بهداشتی، بسته‌های متبرک رضوی را میان دوستداران خاندان عصمت و طهارت(ع) در دو چایخانه حضرتی در باغ رضوان و صحن کوثر توزیع کردند.

امین بهنام افزود: در سالروز ولادت فرخنده حضرت جوادالائمه(ع) ۵ تُن سیب نیز در محل چایخانه باغ رضوان و مهمانسرای حضرت رضا(ع) میان زائران و مجاوران توزیع شد.

درباره زندگی و خدمات «میرزا محمدصادق نوری» قائم مقام تولیت آستان قدس در ۱۶۲ سال پیش

نخستین بانی آینه‌کاری‌های حرم رضوی

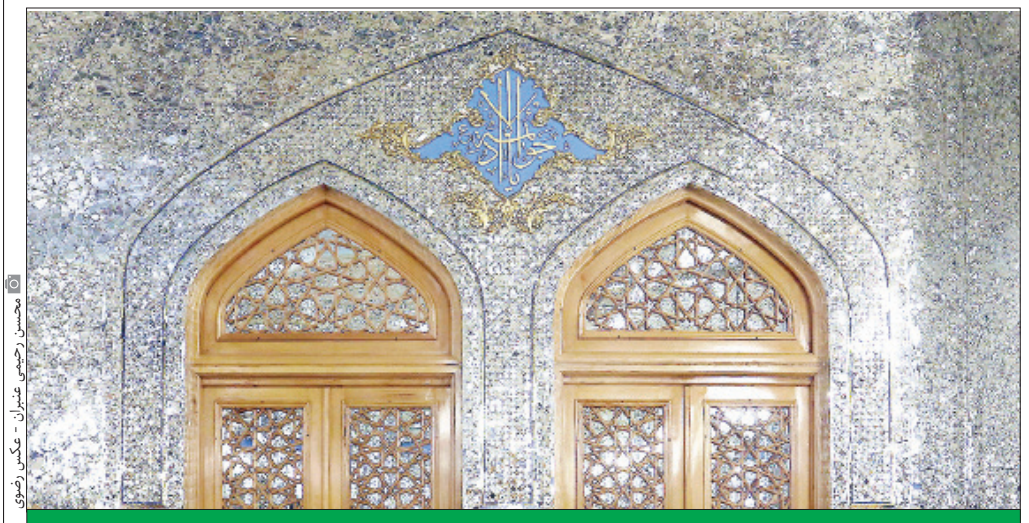

محسن رحیمی عنبران - عکس رضوی

گزیده

محمد صادق خان تعدادی از آینه‌کاران هنرمند و کاربلد را از اصفهان و دیگر شهرها فراخواند و کار تزئینات را به آن‌ها سپرد. همزمان تعدادی از جوانان هنرمند و خوش‌قریحه مشهدی هم این هنر را در حد کمال فرا گرفتند.

محمد حسین نیکبخت | اگر یادتان باشد درباره هنر آینه‌کاری و نقش آن در تزئین فضای معماری حرم مطهر از دوره قاجار به بعد، چندبار صحبت کردیم. با این حال، کمتر فرصتی دست داده است تا درباره بانیان این هنر در حرم رضوی حرفی بزنیم و اطلاعاتی درباره زندگی و زمانه آن‌ها ارائه کنیم. روی همین حساب در رواق امروز تصمیم گرفتیم شما خوانندگان عزیز را با یکی از این افراد، یعنی کسانی که نقش مهمی در نهادینه کردن هنر آینه‌کاری در حرم مطهر داشتند و به واقع، اصلاً آینه‌کاری در حرم، با اهتمام و تلاش آن‌ها رایج شد، آشنا کنیم. فرد مورد نظر ما هم کسی نیست جز میرزا محمدصادق نوری (قائم‌مقام). بر پایه گزارش‌های تاریخی موجود، او در سال ۱۲۳۸ خورشیدی در دوره حکومت ناصرالدین‌شاه، فرمان آینه‌کاری بخش داخلی گنبد طلا را صادر کرد و به این ترتیب، فضای باقیمانده از دوره صفویه که آن را با نقاشی تزئین کرده بودند، به طور کلی پوشانده شد.

■ **اطلاعاتی درباره محمدصادق‌خان**

درباره سال تولد محمدصادق قائم مقام، اطلاعات زیادی در اختیار نداریم. می‌دانیم که او فرزند میرزا هدایت‌الله مستوفی بود و خاندانش به طور کلی در حوزه امور مالی حکومت قاجار فعال بودند. محمدصادق را از آن رو به عنوان قائم مقام می‌شناسند که در دوران تولیت میرزا محمدحسین عضدالملک قزوینی بر آستان قدس رضوی، عنوان قائم مقامی داشت. اما محمدصادق‌خان پیش از آنکه به مشهد بیاید و قائم‌مقام تولیت آستان قدس شود، در زندگی سیاسی خود فراز و فرودهای متعددی را از سر گذرانده بود. او در زمان صدارت میرزاآقاخان نوری (قاتل امیرکبیر)، پیشکار امور مالی آذربایجان شد و از آنجا که بسیاری از خیانت‌های صدراعظم را می‌دید، تصمیم گرفت ناصرالدین‌شاه را از اقدام‌های وی مطلع کند. او با تلاش فراوان سرانجام توانست ناصرالدین‌شاه را درباره خیانت‌های میرزاآقاخان نوری مجاب کند و به این ترتیب او را از کار برکنار سازد. پس از آن بود که ناصرالدین شاه مقام صدراعظمی را حذف کرد و هیئتی از وزیران برای اداره امور ترتیب داد که در آن هیئت، محمدصادق‌خان وزیر امور داخله بود. اینکه چگونه وی هم مسند وزارت را حفظ کرد و هم در دستگاه آستان قدس به قائم‌مقامی تولیت رسید، دقیقاً معلوم نیست؛ اما می‌دانیم که دَم و دستگاه وزارت در دوره ناصرالدین‌شاه، خیلی اعتبار و قدرت نداشت و اعضای آن عموماً مشاغل دیگری داشتند و در صورت ضرورت در حوزه وزارت خود با دستور شاه دست به فعالیت می‌زدند. محمدصادق‌خان در اواخر فعالیت سیاسی خود، پیشکار مظفرالدین میرزای ولیعهد در تبریز هم شد که این مسئولیت، برای او خیر و خوشی به همراه نداشت و شرح آن از حوصله این نوشتار بیرون است!

■ **سابقه طبع هنری محمدصادق‌خان**

محمدصادق‌خان قائم‌مقام، با وجودی که مرد سیاست بود، اما ذوق هنری فراوانی هم داشت. وقتی در اواخر سال ۱۲۳۷ خورشیدی به منصب قائم‌مقامی تولیت آستان قدس رسید، تلاش فراوانی کرد که تزئینات داخل حرم رضوی را به‌روز کند و زمینه توسعه عمرانی این مکان مقدس را فراهم کند. او در تکمیل صحن نو بسیار کوشید و البته آینه‌کاری را به تزئین مهم و درجه اول نماهای داخلی اماکن متبرکه تبدیل کرد. تا پیش از این تاریخ، آینه‌کاری به شکلی بسیار محدود و در حد کار حاشیه‌ای در تزئینات حرم رضوی مورد توجه قرار می‌گرفت و البته قدمتش به دوره صفویه و عهد شاه سلطان حسین بازمی‌گشت. اما محمدصادق‌خان معتقد بود تزئینات دیگر، از دو ایراد مهم رنج می‌برند؛ نخست اینکه نگهداری و مرمت آن‌ها خیلی هزینه‌بر است و دوم اینکه نقشی در تقویت نور فضای داخلی اماکن متبرکه ایفا نمی‌کنند. واقعیت آن بود که تأمین روشنایی فضای داخلی حرم، با وجود تعبیه نورگیر بر فراز گنبدها و برخی بخش‌های مسقف و نیز استفاده از چلچراغ‌های بزرگ، هنوز در وضع مطلوب قرار نداشت. محمدصادق‌خان پیش از حرم رضوی، چنین ابتکاری را در بنای «بی‌بی شهربانو» واقع در ری به خرج داد. هنوز هم یادگاری‌های او در این مکان وجود دارد؛ علاوه بر آینه‌کاری فضای داخلی این مکان، محمدصادق‌خان، دُرّی بسیار نفیس و خاتم‌کاری شده را به زیارتگاه هدیه کرد. احتمالاً تجربه نماسازی و تزئینات داخلی «بی‌بی شهربانو»، محمدصادق‌خان را به فکر انداخت تا از آینه‌کاری به شکلی گسترده در تزئینات داخلی اماکن متبرکه استفاده کند. او تعدادی از آینه‌کاران هنرمند و کاربلد را از اصفهان و دیگر شهرها فراخواند و کار تزئینات را به آن‌ها سپرد. همزمان تعدادی از جوانان هنرمند و خوش‌قریحه مشهدی هم این هنر را در حد کمال فرا گرفتند. بازخورد طرح محمدصادق‌خان بسیار عالی بود و حتی نظر ناصرالدین‌شاه را جلب کرد. با تلاش محمدصادق‌خان، مقرنس گچی سقف حرم مطهر که با نقاشی تزئین شده بود، آینه‌کاری شد و ظرافت این هنر را برای تزئین خط دور پایه گنبد که توسط علیرضا عباسی، هنرمند نامدار عصر صفویه نوشته شده بود هم به کار گرفتند. سال درگذشت محمدصادق‌خان که یک بار مدتی به «امین‌الدوله» هم ملقب شده بود و بعدها شاه این لقب را از او گرفته بود دقیقاً معلوم نیست اما برخی از منابع نوشته‌اند که وی در سال ۱۲۸۹ قمری در تهران درگذشته است.

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

آگهی مزایده

آگهی مزایده

آگهی مزایده

آگهی مزایده

آگهی مزایده

آگهی مزایده

آگهی مزایده

آگهی مزایده